

Zaļumballes

Materiāls tapis
sadarbībā ar
Valsts reģionālās attīstības
aģentūru

Valsts reģionālās
attīstības aģentūra

Jānis Vējiņš
no *Zelļiem*
ievērojis, ka
zaļumballu
apmeklētāji
izturas
brīvāk,
viņiem patīk
lecamdejas
un dažs labs
raušas uz
skatuves,
lai kopā ar
muzikantiem
uzdziedātu

... un kur to darīs rītvakar

Alojas novadā:

- Braslavas parkā spēlēs grupa *Kaugurieši*;
- Staiceles parkā – mūziķu (arī vietējo) *kokteilis*;
- Puikule ballēties lauku kapelu, ziņģētāju un tautas mūzikas ansambļu pavadībā.

Salacgrīvas novadā:

- Ainažu estrādē muzicēs grupa *Ahto* (Igaunija) un DJ Runčuks;
- Pie Salacgrīvas muzeja – *Crazy Daisy* un *Homo*;
- Pie Korģenes sabiedriskā centra – DJ.

Krimuldas novadā

- Lēdurgas estrādē spēlēs Ina un Ivo Aizgaļi – TV šova *Dziedošās ģimenes* finālisti.

Limbažu novadā:

- Limbažos Vienības parkā muzicēs pūtēju orķestris *Lemi-sele*, kapela *Labi, ka tā*, grupas *Dimensija* un *Tranzīts*;
- Limbažu pagastā pie Lādzera pamatskolas – grupa *Allegro*;
- Viļķenes pagasta Blomē, *Jaunmežos* – lauku kapela *Ievija*.

(Ballēts tiks vairāk nekā 150 vietās, vairāk informācijas – <https://lv100.lv/programma/kalendars/simtgrades-za-lumballe/>.)

kot jautāts – bet kur tad *Zelļi*? Grupa nav īpaši domājusi par jubilejas svinēšanu. – *Nezinu, vai vajadzētu atgādināt, ka mums jau 40?! Kāds teiks – šitie krabji vēl dzīvi...* – smaidot spriež Jānis. Tomēr viņš atzīst, ka tādām svinībām Pociema kultūras nams būtu pati labākā vieta. Šobrīd arī Lietuvā *ražojoties* viņu kārtējais disks *Apburtais ceļinieks*. Sarunbiedrs nevar precīzi pateikt – 13. vai 14. un nosmej, ka ierakstus jau mērot kilogramos, ne gabalos. Jānis nenoliedz, ka jaunais albums, iespējams, arī varētu labs iemesls *Zelļu* dzimšanas dienas svinībām.

Regīna TAMANE
Kristapa AUZENBERGA
zīmējumi

Rītvakar daudzviet Latvijā, tostarp mūsupusē, notiks Simtgades zaļumballes. Tāpēc muzikanti ir uz izķeršanu, un izņēmums šajā ziņā nav arī mūžam dzīvie *Zelļi*. Viņi, neskatoties uz savu cienjamo vecumu – šoruden paiet 40 gadu, kopš Ozolu arodskolā nodibināts deju orķestris – arvien vai katru nedēļas nogali muzicē zaļumballēs. Nupat bija Liepupē un Ainažos, uz jaunnedēļas nogali aizrunāti Taurenei, bet nozīmīgajā Simtgades zaļumballes datumā spēlēs Trikātā. – *Kad mūs aizrunāja, bija vēl sniegs. Toreiz par Simtgades balli nebiju pat dzirdējis. Pēc tam mums vēl zvanija daudzi. Nezinu, kā pasākumu organizētāji savā starpā cilvēkus sadalīs*, – nosaka galvenais zellis Jānis Vējiņš. Viņš (spēlē taustiņinstrumentus) un arī solists Raitis Treijs ir vienīgie, kuri grupā muzicē no tās izveides. Šobrīd jau vairākus gadus ar viņiem kopā

spēlē saksofonists Aigars Čudars un ģitārists Igors Krilovs.

Saprotams, ka pa šiem gadiem spēlēts teju vai visos Latvijas nostūros un bezgala daudzās zaļumballēs. Sarunbiedrs stāsta, ka āra pasākumos vairāk pieprasītas ir lustīgākas, lecamās dejas, lai gan neiztikt arī bez t.s. kontaktdejām, kurās var piespiest sev tuvāk meiteni. Tomēr *Zelļiem* ir arī savs ballu repertuārs, bez kura neiztikt

Kur ballēja agrāk...

- **Salacgrīvas muzeja vadītāja Ieva Zilvere** zina stāstīt, ka Salacgrīvas apkārtnē savulaik bijušas trīs populāras zaļumballu vietas. Plaši ballēts Salacas Olķu līcī pie Korģenes. *Limbažu Vēstnesis* 1939. gadā raksta, ka Vecsalacas pareizticīgo draudzes rīkotajos zaļumsvētkos pārdots vairāk par 450 biļešu. Tajā pašā gadā laikraksts vēsta par Svētciema lauksaimniecības biedrības svētkiem zaļumos Svētupes līcī pie Kuiķules, kā arī Aizsargu nodaļas sarīkojumu Melnalkšņu parkā. Ballītes šajā parkā un arī Svētupes līcī notikušas vēl 60. gados. Ievas kolēģe no Limbažiem Rasma Noriņa atceras, ka padomju laikā apsējību svētki rīkoti Utenu līcī, Korģenē.
- **Ainažu kultūras nama vadītāja Solveiga Muciņa** 70.–90. gados pati vai katru nedēļas nogali vasarās rīkojusi zaļumballes pilsētas Danču placī. Tās bijušas ļoti populāras visā Limbažu rajonā, braukuši arī igauņi, un nereti sanākušas *klopes* ar viņiem.
- Redakcijai piezvanīja **Ilgas kundze no Mērnikiem**, kura atcerējās, ka arī viņu apdzīvotajā vietā bijusi estrāde. Netālu no veikala Salacas upes krastā bijis Mērniekdārzs. Pirms gadiem 50 viņa tur ar vīru valsējusi. Tagad sāpots sirds, ka šī vieta pārdota.
- Kā populāru zaļumballu vietu allaž piemin **Ķaukuļu gravu Katvaru pagastā**. Viens no tās īpašniekiem **Agris Spandegs** stāsta, ka sarīkojumi tur notikuši no 1900. gada. Pats arī piedzīvojis balles gravā. Tās rīkojis arīdžan aktīvais pociemietis, tagad modes mākslinieks Dāvids. Kā vienu no pēdējām Agris atceras 90. gados, kad dziedājis Viktors Lapčenoks. Runājot par nākotni, viņš teic: – *Aiziešu pensijā, varbūt arī sarīkošu kādu balli Ķaukuļu gravā!*
- **Limbažu muzeja darbiniece R. Noriņa** izpētījusi, ka savulaik pamatīgi lustējušies Viļķenes pagastā – Ozoliņu birzī Viļķenē, Brīdagā bijusi Smukā pļaviņa Vitrupe krastā, tāpat parkā pie Viļķenu muižas, Unguriņkalnā, vēl Blomē – muižas parkā. Savukārt Pālē svētki svinēti 15. maija birzī (vēlāk saukta par Jaunatnes parku) Svētupes krastā netālu no kādreizējās pagastmājas.
- **Salacgrīvas novada izpilddirektors Andris Zunde** kā zaļumsvētku vietu min Liepupes pilskalnu. Tur ballēts no seniem laikiem, padomju gados šī tradīcija atstāta novārtā, bet ap 2000. gadu ar sabiedrības līdzdalību vieta atkarota no krūmiem un kokiem. Patlaban zaļumballes tur notiek divas trīs reizes gadā. Andris tajās bijis gan ballētājs, gan rīkotājs.
- **Alojas muzeja vadītāja Līga Moderniece** teic, ka ne pārāk plaši, bet tomēr zaļumu svētki 20. gados rīkoti Īģes upes līcī pie *Krogzemnieku* mājām. Tajos pašos gados (līdz pat 40.g.) pasākumi notikuši Marijas parkā pie toreizējās Ungurpils pagastmājas, kas tagad atrodas Alojas teritorijā. Ballītēs ik pārnedēļu spēlējis Brīvprātīgo ugunsdzēsēju vai aizsargu orķestris. Savukārt 70.–80. gados Alojā zaļumballes organizētas estrādē pie skolas. Šobrīd tur ir asfaltēts laukums, kur vajadzības gadījumā uzliek saliekamo koka grīdu.
- Šķiet, ka lielākie svinētāji bijuši Staiceles pusē. **Libiešu muzeja Pivālind direktore Indra Jaunzeme** atsūtīja sarakstu ar 19 (!) ballēšanās vietām. Kā galvenās nosauktas Graudiņu līcis, Viķu saliņa, Siļņu priedes, Mašīnlīcis un, protams, Staiceles parks. Sarakstu veidojis vietējais novadpētnieks Kārlis Kere.

Zaļumsvētki kādā no Staiceles apkārtnes lauku sētām

(Iznākusi 20. tradīciju burtnīca, kas šoreiz stāsta par zaļumballēm. Tajā publicēti arī vairāki atmiņu stāsti par svētkiem Kuiķules līcī, fotogrāfijas un afišas no Limbažu muzeja un Pāles novadpētniecības muzeja krājuma. Tradīciju burtnīca pieejama lejuplādei <https://lv100.lv/programma/kalendars/simtgrades-za-lumballe/>.)